

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 20P/28/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5622201275
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., LL.M. Ivana Stehlíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2022:5622201275.2

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloletého P. Š., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. R. S., toho času Centrum pre deti a rodiny Ružomberok, so sídlom Kalvárska 35, Ružomberok, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Mestom Liptovský Hrádok, so sídlom Hviezdoslavova 170, Liptovský Hrádok, IČO: 00 315 494, dieťa rodičov: matky F. Š., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. R. S. a otca v rodnom liste neuvedeného, za účasti Centra pre deti a rodiny Ružomberok, so sídlom Kalvárska 35, 034 01 Ružomberok, IČO: 30 227 283 a Reedukačného centra, so sídlom Bankov 15, 040 01 Košice, IČO: 00 163 368 a za účasti Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, o podnete Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje neodkladné opatrenie:

I. Centrum pre deti a rodiny Ružomberok, so sídlom Kalvárska 35, 034 01 Ružomberok, IČO: 30 227 283, je p o v i n n é maloletého P. Š., nar. XX.XX.XXXX, o d o v z d a ť do starostlivosti Reedukačného centra, so sídlom Bankov 15, 040 01 Košice, IČO: 00 163 368.

II. Neodkladné opatrenie trvá do vykonateľnosti rozhodnutia o uložení výchovného opatrenia nad maloletým dieťaťom.

o d ô v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 20.04.2022 podnet na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd rozhodne o odovzdaní maloletého P. Š., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Reedukačného centra, so sídlom Bankov 15, Košice a zároveň podnet na začatie konania o uloženie výchovného opatrenia nad maloletým pobytom v Reedukačnom centre so sídlom Bankov 15, Košice, na dobu najdlhšie na 6 mesiacov na zabezpečenie odbornej pomoci. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš podnet odôvodnil tým, že nad maloletým P. a jeho tromi súrodencami K. Š., nar. XX.XX.XXXX, M. Š., nar. XX.XX.XXXX a V. Š., nar. XX.XX.XXXX, bola nariadená ústavná starostlivosť Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 10.10.2012, sp. zn. 9P/123/2012, ktorá je vykonávaná v Centre pre deti a rodiny Ružomberok. S maloletým P. sú dlhodobé evidované problémy v správaní. Jeho správanie centrum riešilo zabezpečením rôznych foriem odbornej pomoci, tie však nespĺnili účel. Preto bol maloletý na základe neodkladného opatrenia Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 16.01.2020, sp. zn. 1P/5/2020 odovzdaný do starostlivosti Diagnostického centra Ružomberok za účelom zabezpečenia odbornej diagnostiky. Maloletý P. do diagnostického centra nastúpil dňa 20.01.2020 a pobyt bol ukončený dňa 26.03.2021. V záverečnej správe diagnostické centrum neodporučilo ukladať výchovné opatrenie. V prípade opätovného zlyhania, resp. ťažkostí s usmerňovaním jeho správania odporučilo umiestnenie do reedukačného centra. Maloletý je v školskom roku 2021/2022 žiakom 8. ročníka na Základnej škole B. M. v Ružomberku. Zo správy školy zo dňa 16.03.2022 vyplýva, že správanie maloletého je v súlade so školským poriadkom, ale jeho študijné výsledky sa zhoršili. Zo správy centra zo dňa 28.03.2022 vyplýva, že správanie maloletého bolo istý čas dobré. Nevhodné správanie sa začalo znovu

prejavovať počas pobytu v období letných prázdnin v prirodzenom rodinnom prostredí, najmä vo vzťahu k mladším súrodencom. Taktiež sa prejavovalo nerešpektovaním autority rodičov. Zlepšenie správania sa prejavovalo len krátky čas po návrate z diagnostického centra, cca do júna 2021. V súčasnosti u maloletého pretrvávajú problémy: slabé rešpektovanie autority vychovávateľa, ignorovanie pokynov, nechť k plneniu povinností. Striedajú sa u neho prvky skrytej a otvorenej šikany. Maloletý si ako najstarší z 4-člennej súrodeneckej skupiny takýmto využívaním fyzickej sily upevňuje svoju vodcovskú pozíciu. Vo vzťahu k mladším súrodencom sa takmer denne objavujú vulgarizmy, ponižovanie, vysmievanie, fyzické násilie, slovná provokácia, čo u súrodencov vyvoláva výbuchy hnevu, pocit menejcennosti a hádky. Dominantné a agresívne správanie sa prejavuje aj voči ostatným deťom na skupine - posmieva sa im, nahovára na porušovanie pravidiel centra, na krádeže a klamstvá, podnecuje ich k neposlušnosti voči autorite dospelých. Maloletý klame, neprizná si chybu, neospravedlňuje sa, nie je empatický voči ľuďom okolo, správa sa k nim neprijateľne, hoci vie, že im to ubližuje. Maloletý sa dlhodobo zúčastňuje individuálnych aj skupinových sedení so psychológom. Navštevuje nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu PREROD. Vychovávateľa vo zvýšenej miere pracovali s maloletým P. individuálne, venovali mu zvýšenú pozornosť, ale malo to len krátkodobý efekt. Maloletý navštevuje pedopsychiatra, má nastavenú medikamentóznú liečbu. Do výchovy sa centrum snažilo zapájať aj matku, ktorá nemá dostatočne osvojené potrebné rodičovské zručnosti a ani vzťah s maloletým nie je dostatočne stabilný a silný. Vzorom pre neho je domnelý otec, ktorý bol v januári 2020 prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, má agresívne prejavy voči matke. Matka nemá momentálne stabilné bývanie, spolu s maloletou B. Š., nar. XX.XX.XXXX je toho času v Centre sociálnych služieb W., F. K.. Poberá pomoc v hmotnej núdzi vo výške 188,90 eur mesačne a prídavok na dieťa vo výške 25,88 eur mesačne. Ďalšie deti matky, maloletá P. Š., nar. XX.XX.XXXX bola v roku 2013 osvojená a maloletá V. Š., nar. XX.XX.XXXX bola v roku 2014 zverená do náhradnej starostlivosti. Vzhľadom k tomu, že centrum nevie pre maloletého P. zabezpečiť potrebnú odbornú pomoc a jeho problémové správanie sa čoraz viac stupňuje, čím ohrozuje aj zdravý vývin ostatných detí a žiadne z realizovaných opatrení v jeho prípade nevedlo k náprave, je v súčasnosti najvhodnejším riešením pobyt v reedukačnom centre za účelom zabezpečenia odbornej pomoci. Reedukačné centrum so sídlom Bankov 15, Košice s umiestnením maloletého vyjadrilo súhlas.

2. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

3. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

4. Podľa 367 ods. 2 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

5. Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

6. Podľa § 367 ods. 4 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

7. Podľa § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

8. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

9. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

11. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

12. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

13. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

14. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

15. Podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

16. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Uznesením zo dňa 21.04.2022, č. k. 20P/28/2022-17, súd v dôsledku podaného podnetu začal konanie o uloženie výchovného opatrenia nad maloletým P. Š., nar. XX.XX.XXXX a zároveň na základe návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci dočasného zverenia dieťaťa do starostlivosti Reedukačného centra so sídlom Bankov 15, Košice rozhoduje o tomto návrhu (§ 360 ods. 1 CMP). Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloletý nachádza v Centre pre deti a rodiny Ružomberok na základe Rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 10.10.2012, sp. zn. 9P/123/2012, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 26.10.2012, a ktorým bola nad maloletým P. Š. nariadená ústavná starostlivosť. Preto pri rozhodovaní vychádzal zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu.

17. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých. Z pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/123/2012 mal súd preukázané, že na základe Rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 10.10.2012, sp. zn. 9P/123/2012-49, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 26.10.2012 bola nad maloletým P. a jeho súrodencami, maloletou K. Š., nar. XX.XX.XXXX, maloletou M. Š., nar. XX.XX.XXXX a maloletým V. Š., nar. XX.XX.XXXX, nariadená ústavná starostlivosť. Z podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš vyplýva, že správanie maloletého je naďalej problematické, napriek rôznym formám odbornej pomoci, ktoré boli maloletému poskytnuté počas nariadenej ústavnej starostlivosti. Maloletý opakovane porušuje pravidlá centra, kde sa vykonáva ústavná starostlivosť. Maloletý dlhodobo vykazuje problémy so správaním, ktoré má s odstupom času zhoršujúcu tendenciu. Hoci bol maloletý v minulosti od 20.01.2020 do 26.03.2021 umiestnený v Diagnostickom centre Ružomberok, po jeho návrate z diagnostického centra bolo jeho správanie len dočasne upravené, skorigované. Po krátkom čase sa opäť začali vyskytovať problémy a v súčasnosti maloletý nerešpektuje autoritu vychovávateľa, ignoruje pokyny, nemá chuť k plneniu povinností. Maloletý šikanuje svojich súrodencov, aj ostatné deti, je vulgárny, vysmieva sa a ponižuje iných. Nerozpakuje sa používať aj fyzické násilie. Maloletý má sklony ku klamstvu, nepriznáva si chybu, ani sa nevie ospravedlniť. Zapojenie matky do výchovného procesu nemalo želaný efekt, nakoľko matka nemá vybudovaný so synom silný a stabilný vzťah a nemá dostatočne osvojené rodičovské zručnosti. Maloletý navštevuje pedopsychiatra a užíva v nízkych dávkach na noc liek Ripsen. Z uvedeného je zrejme problematické správanie maloletého v priebehu výkonu ústavnej starostlivosti, ktorá je nad maloletým nariadená už niekoľko rokov (od jeho piatich rokov). Vzhľadom na skutočnosť, že ani pobyt v diagnostickom centre nemal žiaduci vplyv na zlepšenie správania maloletého a vzhľadom na stupňujúci sa charakter jeho pretrvávajúceho problémového správania súd nemal pochybnosti o potrebe okamžitej úpravy pomerov. Prihliadajúc na zdravie, zdravý psychický a fyzický vývoj maloletého ako aj ostatných detí, ktoré s ním prichádzajú do styku pri výkone nariadenej ústavnej starostlivosti a stabilitu výchovného prostredia, súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil Centru pre deti a rodiny Ružomberok povinnosť odovzdať maloletého do starostlivosti Reedukačného centra so sídlom Bankov 15, Košice, ktoré súhlasilo s umiestnením maloletého po 20.04.2022, za účelom zabezpečenia odbornej pomoci.

18. Súd súčasne začal konanie o uloženie výchovného opatrenia nad maloletým. Po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd vykoná potrebné dokazovanie a následne po vyhodnotení všetkých dôkazov rozhodne vo veci samej v súlade so záujmami maloletého.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 332 ods. 1 CSP).